

Sygn. akt VII U 1685/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 września 2020 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Monika Roslan - Karasińska

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 9 września 2020 r. w Warszawie

sprawy V. Z.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

o wysokość kapitału początkowego

na skutek odwołania V. Z.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

z dnia 18 października 2017 r. znak: (...)

zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. z dnia 18 października 2017 r. znak: (...) w ten sposób, że ustala wartość kapitału początkowego odwołującego się V. Z. na dzień 1 stycznia 1999 r. w kwocie 104.583,60 zł (sto cztery tysiące pięćset osiemdziesiąt trzy złote i 60/100) przyjmując, że podstawa wymiaru kapitału początkowego wynosi 2.802,23 zł (dwa tysiące osiemset dwa złote i 23/100), a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wynosi 250%.

SSO Monika Roslan-Karasińska

Sygnatura akt VII U 1685/17

UZASADNIENIE

W dniu 6 grudnia 2017r. ubezpieczony V. Z. złożył odwołanie od decyzji organu rentowego z dnia 18 października 2017r., znak: (...), wnosząc o jej zmianę poprzez przyjęcie do wyliczenia kapitału początkowego prawidłowego wynagrodzenia otrzymywanego w okresie od dnia 6 marca 1992 r. do dnia 30 kwietnia 1992r., od dnia 1 maja 1992 r. do dnia 30 sierpnia 1997 r. i od 1 maja 1994 r. do dnia 30 czerwca 1994 r. (od wołanie, k. 2 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. w odpowiedzi na odwołanie z dnia 18 grudnia 2017r. wniósł o jego oddalenie na podstawie wskazując, że zaskarżona decyzja jest prawnie oraz faktycznie uzasadniona. Uzasadniając swe stanowisko, organ rentowy wskazał, że za okres od dnia 6 marca 1992 r. do dnia 30 kwietnia 1992 r. zakład składał deklaracje imienne, a od dnia 1 maja 1992 r. do dnia 30 sierpnia 1997 r. deklaracje bezimienne. Do wyliczenia kapitału początkowego ubezpieczonego przyjęto za okres deklaracji bezimiennych tj. od dnia 1 maja 1992 r. do dnia 30 sierpnia 1997 r. wynagrodzenie na podstawie umów o pracę oraz za okres od dnia 1 maja 1994 r. do dnia 30 czerwca 1994 r. przyjęto minimalne wynagrodzenie, ponieważ za ten okres brak umowy o pracę. (odpowiedź na odwołanie, k. 4 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

V. Z. , ur. (...) w okresie od dnia 6 marca 1992 r. do dnia 30 sierpnia 1997 r. zatrudniony był przez (...) sp. z o.o. z siedzibą w M. jako kierownik spedycji samochodowej w pełnym wymiarze etatu. W okresie od dnia 10 października 1997 r. do dnia 30 września 2017 r. zatrudniony był z kolei przez (...) sp. z o.o. na stanowisku Dyrektora.

Odwołujący w ww. okresie czasu osiągnął następujące dochody:

1989 r. – 0,00zł

1990 r. – 0,00zł

1991 r. – 0,00zł

1992 r. – 137.500.000,00 zł

1993 r. – 236.870.000,00 zł

1994 r. – 407.182.000,00 zł

1995 r. – 21.400,00 zł

1996 r. – 50.942,90 zł

1997 r. – 40.813,90 zł

1998 r. – 16.500,00 zł

(dowód z przesłuchania świadka W. C., k. 20-21 a.s., poświadczona za zgodność z oryginałem kopia świadectwa pracy, k. 69 a. r. umowy o pracę, k. 71-87 a.r., k. 95-98 a. r., k. 101-104 a. r.).

W dniu 8 marca 2017r., ubezpieczony złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W., wniosek o ustalenie kapitału początkowego (wniosek, k. 1-8 a.r.).

Decyzją z dnia 21 czerwca 2017 r., znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. ustalił w stosunku do ubezpieczonego V. Z. kapitał początkowy na dzień 1 stycznia 1999r., przyjmując jako podstawę wymiaru kapitału początkowego, okresy składkowe na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych, tj. od dnia 01 stycznia 1989 r. do dnia 31 grudnia 1998r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 66,59 %. Podstawa wymiaru kapitału początkowego została ustalona w wyniku pomnożenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru, wynoszącego 66,59 % przez kwotę 1.220,89 zł, tj. kwotę bazową określoną w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Tak ustalona wartość kapitału początkowego na dzień 01 stycznia 1999 r. wyniosła 14.255,89 zł. Do ustalenia wartości kapitału początkowego, Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie uwzględnił okresu od dnia 1 maja 1992 r. do 30 sierpnia 1997 r., ponieważ nie został przedłożony oryginał świadectwa pracy, a jego kopia nie stanowi środka dowodowego (decyzja o ustaleniu kapitału początkowego z dnia 21 czerwca 2017 r., k. 37-38 a. r.).

Po wydaniu przez organ rentowy decyzji z dnia 21 czerwca 2017r., znak: (...), V. Z. złożył dnia 27 lipca 2017 r. do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, II Oddział w W. pismo w którym oświadczył, że nie zgadza się z wydaną decyzją. Oświadczył on ponadto, że podjął się odszukania oryginalnych dokumentów mających na celu udowodnienie zatrudnienia przez spółkę (...) sp. z o.o. od dnia 6 marca 1992 r. do dnia 30 sierpnia 1997 r. oraz zatrudnienia od dnia 1 września 1997 r. do dnia 31 grudnia 1998 r. przez spółkę (...) sp. z o.o. W związku z powyższym przedłożył następujące dokumenty: poświadczoną za zgodność kopię świadectwa pracy za okres zatrudnienia, poświadczone za zgodność z oryginałem kopie umowy o pracę z dnia 1 września 1992 r., umowy o pracę z dnia 1 grudnia 1992 r., umowy o pracę z dnia 1 marca 1993 r., umowy o pracę z dnia 1 czerwca 1993 r., umowy o pracę z dnia 1 lipca 1994 r., umowy o pracę z dnia 1 listopada 1994 r., umowy o pracę z dnia 30 kwietnia 1995 r., umowy o pracę z dnia 29 grudnia 1995 r., zaświadczenia o premiach

uzyskanych w 1993 i 1994 r., kopię umowy o pracę z dnia 31 grudnia 1996 r., rozliczenie roczne PIT-30 za 1997 r., formularz PIT-11 wystawiony przez (...) sp. z o.o. za 1997 r., formularz PIT-11 wystawiony przez (...) sp. z o.o. za 1997 r., formularz PIT-11 wystawiony przez (...) sp. z o.o. za 1994 r., formularz PIT-11 wystawiony przez (...) sp. z o.o. za 1996 r., zaświadczenie (...) sp. z o.o. – Archiwum z dnia 18 lipca 2017 r., z którego wydane zostały świadectwa pracy oraz umowy o pracę (bez kart wynagrodzeń). Ponadto V. Z. oświadczył, że dane dotyczące jego zarobków osiągniętych w spółce (...) sp. z o.o. przedkładane były do organu rentowego na deklaracjach imiennych, w związku z czym wniósł o samodzielne odszukanie ich przez organ rentowy i uwzględnienie wynikających z nich danych przy wyliczaniu kapitału początkowego (pismo wraz z wymienionymi załącznikami, k. 51-91 a. r.).

Następnie V. Z. 28 sierpnia 2017 r. przedłożył organowi rentowemu umowę o pracę z dnia 1 czerwca 1992 r. oraz umowę o pracę z dnia 6 listopada 1993 r. (pismo wraz z wymienionymi załącznikami, k. 93-98 a. r.).

Następnie V. Z. 6 września 2017 r. przedłożył organowi rentowemu umowę o pracę z dnia 6 marca 1992 r. oraz umowę o pracę z dnia 10 października 1997 r. (pismo wraz z wymienionymi załącznikami, k. 99-104 a. r.).

Decyzją z dnia 18 października 2017 r., znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. ponownie ustalił w stosunku do ubezpieczonego V. Z. kapitał początkowy na dzień 1 stycznia 1999r., przyjmując jako podstawę wymiaru kapitału początkowego, okresy składkowe na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych, tj. od dnia 1 stycznia 1989 r. do dnia 31 grudnia 1998r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 206,60 %. Podstawa wymiaru kapitału początkowego została ustalona w wyniku pomnożenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru, wynoszącego 206,60 % przez kwotę 1.220,89 zł, tj. kwotę bazową określoną w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Tak ustalona wartość kapitału początkowego na dzień 01 stycznia 1999 r. wyniosła 97.483,87 zł. Do ustalenia wartości kapitału początkowego, Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie uwzględnił następujących dochodów:

1992 r. – 150.208.000,00 zł

1993 r. – 242.558.000,00 zł

1994 r. – 407.182.000,00 zł

1995 r. – 41.681,30 zł

1996 r. – 50.942,90 zł

1997 r. – 31.682,70 zł

ponieważ nie został przedłożony oryginał dokumentu, a jedynie jego kopia, który nie stanowi środka dowodowego. (decyzja o ustaleniu kapitału początkowego z dnia 21 czerwca 2017 r., k. 111-115 a. r.).

Od decyzji organu rentowego z dnia 18 października 2017 r., znak: (...), V. Z. złożył odwołanie do tut. Sądu, inicjując tym samym niniejsze postępowanie.

Postanowieniem z dnia 23 stycznia 2020 r. Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego specjalisty ds. rachunkowości i księgowości celem wyliczenia podstawy wymiaru składek i wysokości kapitału początkowego odwołującego się za okres od 1989 r. do 1998 r. przy uwzględnieniu treści wszystkich przedłożonych do akt dokumentów zawierających informację o uzyskanych przez odwołującego się wynagrodzenia z tytułu pracy (k. 58 a. s.).

Na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach sprawy biegła sądowa Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie w zakresie rachunkowości E. Z. sporządziła opinię i dokonała obliczeń kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999r., przyjmując jako podstawę wymiaru kapitału początkowego, okresy składkowe na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych, tj. od dnia 1 stycznia 1989 r. do dnia 31 grudnia 1998r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 279,99 %, co po ograniczeniu wynosi 250 %. Podstawa

wymiaru kapitału początkowego została ustalona w wyniku pomnożenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru, wynoszącego 250 % przez kwotę 1.220,89 zł, tj. kwotę bazową określoną w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Tak ustalona wartość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 r. wyniosła 104.583,60 zł. Przy ustaleniu wysokości kapitału początkowego uwzględniono zarobki z umów o pracę i deklaracji PIT-11. (opinia biegłego, k. 62-71 a. s.).

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zawartych w aktach sprawy i aktach rentowych odwołującego, w tym przede wszystkim na podstawie opinii biegłego w zakresie rachunkowości. Zdaniem Sądu sposób sformułowania powołanej wyżej opinii odpowiada zasadom logiki i w klarowny sposób przedstawiana ona tok rozumowania prowadzący do zawartych w niej wniosków. Zawarte w materiale dowodowym dowody są wiarygodne, wzajemnie się uzupełniają i tworzą spójny stan faktyczny.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie V. Z. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. z dnia 18 października 2017r., znak: (...) jest zasadne i jako takie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 174 ust.1 i ust.3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2020 r., poz. 53) kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12. Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu przed dniem 1 stycznia 1999 r. Stosownie do treści art. 15 ust. 1 ustawy, podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę lub rentę, z uwzględnieniem ust. 6 i art. 176.

W myśl ust. 6 na wniosek ubezpieczonego, podstawę wymiaru emerytury lub renty może stanowić ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe w okresie 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu. Z kolei zgodnie z ust. 2a, jeżeli nie można ustalić podstawy wymiaru składek w okresie pozostawania w stosunku pracy wskazanym do ustalenia podstawy wymiaru emerytury i renty, za podstawę wymiaru składek przyjmuje się kwotę obowiązującego w tym okresie minimalnego wynagrodzenia pracowników, proporcjonalnie do okresu podlegania ubezpieczeniu i wymiaru czasu pracy.

Wysokość kapitału początkowego ustalić można wyłącznie o wynagrodzenie wykazane, to jest udowodnione, pewne, precyzyjne, a nie jedynie uprawdopodobnione (wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 17 lutego 2016 r. III AUa 1327/15).

W myśl art. 53 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS emerytura wynosi:

1. 24% kwoty bazowej, o której mowa w art. 19, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4, oraz
2. po 1,3% podstawy jej wymiaru za każdy rok okresów składkowych,
3. po 0,7% podstawy jej wymiaru za każdy rok okresów nieskładkowych

-z uwzględnieniem art. 55.

Z kolei w ustępie 2 postanowiono, że przy obliczaniu emerytury okresy, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3 ustala się z uwzględnieniem pełnych miesięcy.

W swoim odwołaniu ubezpieczony wniósł o przyjęcie do wyliczenia kapitału początkowego wynagrodzenia otrzymywanego od 1 maja 1994 r. do dnia 30 czerwca 1994 r. W tym względzie, organ rentowy wskazywał, iż do ustalenia wartości kapitału początkowego nie przyjęto wynagrodzenia w tej wysokości, ponieważ zdaniem organu rentowego nie zostały przedłożone przez odwołującego dokumenty, w oparciu o które byłoby możliwe ustalenie wysokości wynagrodzenia za ten okres.

Należy zwrócić uwagę, że przepisy regulujące postępowanie o świadczenia emerytalno-rentowe przed organem rentowym, tj. przepisy rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe z dnia 11 października 2011 r. (Dz.U. Nr 237, poz. 1412) nie mają zastosowania w postępowaniu sądowym, w którym mają zastosowanie przepisy Kodeksu Postępowania Cywilnego. Ewentualne ograniczenia dowodowe mogą zatem wynikać jedynie z przepisów Kodeksu Postępowania Cywilnego. W takim przypadku należy zwrócić uwagę, że przepisy Kodeksu Postępowania Cywilnego nie przewidują ograniczeń co do środków dowodowych stwierdzających wysokość zarobków lub dochodów stanowiących podstawę wymiaru emerytury lub renty. Z tego względu wysokość wynagrodzenia otrzymywanego przez odwołującego od 1 maja 1994 r. do dnia 30 czerwca 1994 r. mogła być określona na podstawie deklaracji PIT-11 za 1994 r. wystawionej przez (...) sp. z o.o. Przy ustaleniu wysokości kapitału początkowego uwzględniono wysokość zarobków z umów o pracę i deklaracji PIT-11.

Mając powyższe na uwadze, nie było konieczności na gruncie niniejszej sprawy uciekania się do stosowania przywoływanego wyżej art. 15 ust. 2a i przyjmowania dla okresu od 1 maja 1994 r. do dnia 30 czerwca 1994 r. wysokości minimalnego wynagrodzenia zamiast wysokości wynagrodzenia faktycznie otrzymywanego przez odwołującego. Deklaracje PIT-11 stanowią wiarygodne i pewne źródło informacji o wysokości otrzymywanego wynagrodzenia, pochodzące od osoby trzeciej. Z tego względu było zasadne ustalenie wartości kapitału początkowego również w oparciu o te dokumenty, co uczyniła też biegła sądowa.

Z uwagi na powyższe okoliczności Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że ustalił wartość kapitału początkowego odwołującego się na dzień 1 stycznia 1999 r. w kwocie 104.583,60 zł (sto cztery tysiące pięćset osiemdziesiąt trzy złote sześćdziesiąt groszy) przyjmując, że podstawa wymiaru kapitału początkowego wynosi 2.802,23 zł (dwa tysiące osiemset dwa złote dwadzieścia trzy grosze), a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wynosi 250 %.